VI. évfolyam. Zombor, Vasárnap 1887. évi november hó 6-án. 90. szám.

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:
Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.
Szerkesztőség: Gromon- és Zrinyi-utcza sarkán.
Kiadóhivatal: Csendes-utcza OLÁH-féle ház.

† Mártonfi Károly.

Váratlanul, megrenditőleg szárnyalta be városunkat a gyászhir, hogy Mártonfi Károly nincs többé! Egy nemesen érző hazafi, egy testestül lelkestül derék, becsületes férfiú, egy következetes és érezszilárd jellem, egy tisztán gondolkodó fő, hasznos tevékenység és munkásságban megőszült ember az, a kinek elvesztét siratjuk.

Sokszoros okunk van a gyászfátyolt magunkra ölteni, s a fájdalom könnyeit ontani. Mi Mártonfi Károly halálában sokat veszitettünk. Veszitette a haza hű fiát, veszitette az emberiség hasznos tagját. — s mert minden nemes és magasztos eszméért lelkesedni tudott, — veszitett benne minden tér s minden irányú hasznos törekvés.

De a veszteség sulya kiválólag megyénkre s leginkább városunkra nehezedik. E megye mondhatta magáénak, s e városnak szentelte ő lelke nagyságát, s odaadását legnagyobb részben.

Mint e megye volt főispánja áldásos tevékenységet fejtett ki az egész megyére nézve, mint e városban működött ügyvéd, sok szegény ember ügyét védelmezte, s mint Zombor sz. kir. város orsz. képviselője, e város polgárainak alkotmányos érzületét tolmácsolta a parlementben.

E megye s e város tartozott neki hálával, — s igy e megye s e város fájlalja legmélyebben kimultát.

Csapás érte, sulyos, alig kipótolható csapás a megyei s főleg városunk ellenzékét, melynek egyik vezére, kimagasló oszlopa, világitó fáklyája volt. Az ő meggyőződése volt az, melyet polgáraink szivébe csepegtetett, melynek komolysága s alapossága mellett tanúságot tett szép multja, egy egész ember életén át kifejtett következetessége s szilárd jelleme.

Az ő meggyőződése volt az, melyet mi is vallottunk, mely az ellenzéki zászló alá csoportositotta a város tulnyomó többségét, s meggyőződésének szentségét és tisztaságát pecsételte meg e város, midőn 3 év előtt egyhangulag adta kezébe a képviselői mandatumot.

Az ő meggyőződése ragadott bennünket a politikai harcztérre a lefolyt képviselőválasztások alkalmával s az ő hite lelkesitette polgáraink túlnyomó többségét, midőn — bár a törvénytelenségek s erőszakos korteseszközök a győzelmet kezei közül kicsavarták, — a választási urnák elé lépett, hogy ott politikai jogait Mártonfi Károlyra ruházza.

Fájdalmunk érzetét tetézi az, hogy nem állott módunkban hálánk és ragaszkodásunk jeléül az egyhangulag odanyujtott mandatumot ujólag kezeibe tenni le, mert tudjuk, hogy e bukás mélyen sebzette szivét s az elkeseredés ugyszólván csirmagvát képezte ama kórnak, mely az életerős, testileg s lelkileg edzett férfiút kiragadta az élők közül. Hiszen még a választási küzdelmek alatt férfias erejének egész teljével állott pártunk élére s a győzelem reményében a jövőben kifejtendett hasznos és áldásos tevékenység akarata tükröződött viszsza szelid arczulatán.

Alapos az a föltevésünk, hogy szeretett volt orsz. képviselőnk váratlan kimultában ott sötétlik a zombori kormánypárt lelkiismeretlen és vakmerő üzelme, valamint az általános korrupczió fölött érzett nyomasztó és csüggesztő bánat, mely a jövőt reménytelennek, sivárnak és vigasztalannak festette.

Van-e még, a mi az erős férfijellemet lelkesitse, a mi kedvet öntsön a fáradt tagokba az élet iránt?

Kérdjük: mi reménye lehetett még Mártonfi Károlynak a jövőben, mely fölvillanyozta volna idegeit, erőt s akaratot önthetett volna szivébe az élet iránt? Az általános politikai helyzet kiölte szivéből még a reményt is egy jobb jövő iránt s kétségtelen, hogy midőn a lezajlott képviselőválasztások után az ötéves országgyülés képét szemlélhette, — kialudt szivéből a lelkesedés tüze, s bizonyos kéjes érzettel gondolhatott a megsemmisülésre, mely hazafiasan érezni tudó keblének legalább nyugalmat ad.

De ne tépjük föl a fájó sebeket. Sirassuk meg a legderekabbnak halálát, vigyük koporsójára a kegyelet adóját s temessük emlékét szivünk mélyébe.

Ő a miénk volt, emléke is legyen a miénk s őrizzük meg kegyelettel örökre.

Lelkesitsük nevével fiainkat.

Mondjuk el sirja fölött, mondjuk el minden alkalommal polgárainknak, regéljük el majdan fiaink s unokáinknak, hogy volt egy kiváló férfiú, a kit Mártonfi Károlynak hivtak, a ki kora ifjuságától kezdve hanyatló férfikoráig egyforma következetességgel, kitartással s lelkesedéssel szolgálta hazáját, s a kit mintaképül választanunk, követnünk, utánoznunk nemes s szent föladatunk.

Regéljünk nemes tetteiről, erélyes férfi-akaratáról, kifejtett tevékenységéről, szép és nagy multjáról.

S akármennyire is lesujtó reánk az ő halála, s ha le kell is mondanunk arról, hogy az ő komoly s méltóságteljes alakjával találkozzunk a férfi-küzdelmek porondján, s habár nincs reményünk ahhoz, hogy helyét egyhamar hozzá hasonló állhatatos s jellemszilárd férfiú fogja betölteni, habár megfogyatkozott sorainkban kiáltó űrt fog ütni hiánya, s keresni fogjuk őt sokszor sokféle küzdelmeink közepett: legyen az ő multja tükre a mi jövendő erőnknek, akaratunknak s tevékenységünknek.

S ha majdan fölszáradnak a könnyek, megenyhül a sulyos bánat s kiengesztelődve emlékezünk meg szeretett képéről, lelkületéről ténykedéseiről, lelkes szavairól, fejezzük ki a legigazibb elismerés, a ragaszkodás és szeretet legbensőbb érzetét e fájón-édes vigasz- és lemondásban:

„Nyugodjék békével!"

Molnár Gyula.

Földmüvelés és gépügy.

Magyarország áldott róháin is hatalmasan lebegteti szárnyait a korszellem és rég elmult azon kor, melyben az európai Kánaán földmüvelője apái módjára lassan lépkedett az eke után, vagy kaszával fegyverezetten aratta a magdús gabonát, mely a termékenyitő eső és az éltető napvilág mellett búján megérlelődött, melyet aztán kényelmes lassusággal betakaritott, hogy lassan-

A „Zombor és Vidéke" tárczája.

Két hó után.

Irta: Csongor.

Szólt a zene, tánczoltak a párok, nagyon jó kedve volt az aranyos ifjuságnak. Irma, az a kedves Irma mosolygó kis szájacskájával, ragyogó csillag szemeivel, hamvas szőke hajával ugy lebegett végig a termen, mint egy kis tündér, mint egy túlvilági angyal. Szép volt. A créme szinü ruha odasimult derekához, nyakán a rubin ékszer, a gyémánt fülbevaló nem fénylettek ugy, mint szemei, s karcsu termetével Venus sem versenyezhetett volna.

— Huzd rá czigány!

És huzta azt a csárdást szive szakadttából. Felkértem Irmát s a másik perczben karcsu derekát átölelve lebegtünk végig a fényezett padlón, volt-e boldogabb ember nálamnál?

Arcza kipirult a tánczban, hókeble gyorsan emelkedett s szemeiből kéj sugárzott.

A zene elhallgatott s én helyére vezettem szép tánczosnőmet. Társalogni kezdtünk. Beszéltünk mindenről, a mennyasszonyról, ki boldogan ült vőlegénye oldalán a nyoszolyólányokról, az egész estélyről, beszélt ő, beszéltem én neki, — mindent a mi eszembe jutott, csak egyet hallgattam el, a mit legjobban szerettem volna elmondani.

— Mondja csak kérem ismeri a ribizli csárdást?

— A ribizli csárdást, nagyság? nem még soha hirét sem hallottam.

— Nem hallotta? Ejnye hát hogy lehet a ribizli csárdásról nem hallani, nincs annál szebb csárdás a világon.

— Ugyan hát, hogy megy, kérem?

— Szóljon csak a Ferkónak majd elhegedüli az.

Siettem kivánságát teljesiteni, de fájdalom Ferkó sem ismerte a ribizli csárdást. Sajnálkozással adtam tudtára Irmának.

— Borzasztó! hát milyen czigányok ezek, a kik még a ribizli csárdást sem ismerik. És a kicsike egészen elszomorodott.

— Na ne kedvetlenedjék el édesom, hanem tudja mit, ha már olyan nagyon kivánesivá tett bennünket, van-e annak a csárdásnak szövege, énekelje el kérem.

— De mit gondol? Csak nem fogok én egymagam énekelni!

— Már miért nem, avval az ezüstös csengő hangjával, azzal az aranyos kis szájacskájával mindenkit meg fog hóditani.

— Maga rossz, már megint bókol!

— Magának nem szükséges bókolni. De ugy-e elénekeli azt a csárdást?

— Igazán Irma nagysám, részesitsen bennünket az élvezetben. Szólt közbe egy másik fiatal ember is.

— Énekeljen Irmácska, énekeljen hangzott több oldalról.

Mit volt mit tennie, énekelnie kellett. Oda állt az asztal mellé s roppant nagy csend közepette énekelni kezdett.

Soha életemben kedvesebb hangot nem hallottam. A ribizli csárdás csinos melodiája, a kedves kacsintás, melylyel minden refrainjét kisérte, egészen elbájolt. Még ma is hallani vélem, még mindig fülemben cseng a gyönyörü hang s azt hiszem nem is fogom soha elfelejteni. Óriási taps követte a dalt, s rászóltunk Ferkóra, hogy próbálja elhúzni, egy pár kisérlet után, melyekhez Irma is hozzá segitett, húzta Ferkó és követte az egész banda. A párok pedig tánczoltak a ribizli csárdás hangjai mellett; én természetesen Irmával.

A tánez után körül ültük az asztalokat és pihentünk. Durrogtak a pezsgők, harsogott a dal.

— Szolgálhatok nagyság egy pohár pezsgővel!

— Kérem!

Én töltöttem és Irma ivott. Oda vitte ribizli szájacskájához a habzó poharat, s fenékig kiürítette, gyönyör volt nézni. Én is kedvet kaptam tőle, én is ittam. Egyik pohár követte a másikat, kezdett jó kedvünk lenni. Ismét koczezintotttunk.

— Irmácska! hunczut az ur!

— Isten neki! s kezembe csapott.

Isten éltessen.

— Szervusz.

S kart karba öltve kiittuk poharunkat. Hanem ugy látszik Irmának melege kezdett lenni a bortól, felajánlottam selyem zsebkendőmet s ő elfogadta.

— De borzasztó itt a hőség.

Ha igy tetszik édesem, fogadd el karomat és sétáljunk egyet a kertben, a vendégek legnagyobb része úgy is kün sétál.

— Kérlek!

Milyen jól esett öt tegeznem. Vigan beszélgetve haladtunk végig a park utain a hold irigyen tekintett le reánk, én pedig büszkén néztem végig az előttem elhaladó társaságon.

— Mily kellemes itt az ég — szólék elragadtatva — nézve a ragyogó csillagokat, belehelve a virágillatot, ne mondjuk-e magunkat boldogoknak, ne érezzük szerencséseknek, hogy élünk?

— Oh igen! Szép az élet, válaszolt Irma, de Istenem oly rövid. Még alig éltünk és már meg kell szünnünk, alig születtünk és már halnunk kell.

— Mit beszélhetsz te még a halálról, hogy lehetnek egy fiatal leánynak ilyen pessimista gondolatai?

— Oh én bár fiatal vagyok, hidd el nagyon ismerem a világot, átéreztem már úgy örömeinek, mint szenvedéseinek nagy részét s tapasztalnom kellett, hogy azokból sokkal többet találunk benne, mint ezekből.

— Ne beszélj igy. Számodra nyitva van a boldogság utja és én nem hiszem, hogy az, ki az imént oly vigan danolta a ribizli csárdást, az ily világgyülölő elveket táplálhasson.

— Gondolod? Oh ne itélj meg senkit a külsőről. A vigság csak fátyol nálam, mely a szomoru gondolatokat, melyek keblemedulják, eltakarja. Oh én tudom, érzem, hogy egy végzet nehezedik reám, hogy nem lehetek boldog soha.

— Igazán? És ha mégis találkoznék valaki, a kinek érdekét ben állna téged boldoggá tenni, a kinek fájna téged ilyen hangulatban látnia, s egész életét feláldozná érte, hogy téged boldoggá tehessen, hinnéd-e akkor, hogy van számodra boldogság?

— Ilyen ember nem létezik a halandók között.

— De tegyük, hogy volna!

— Mi érdekében állna valakinek az én boldogságom?

— Ha az ő boldogsága is a tiedtől függene!

— Hogy érted ezt?

— Ha lenne, a ki felajánlaná, szivét kezét és mindenét neked s a ki mindezért mégis egy nagy árt, tenszivedet kérné cserébe, oda adnád-e neki?

— Oh ne féj, barátom, ilyen nem akad senki. A férfiak nagy része csak a vagyonért házasodik. A mai világban minden csak érdek, óh én nagyon fájdalmas tapasztalást tettem e téren, önzés haszonlesés az, ami az embereket jellemzi s a gyengédebb érzelmek, minő a szerelem, a barátság csak merő fogalmak. Vajjon ki gondolna egy szegény árvára, mint a minő én vagyok. Magánosan, vagyon nélkül állok a világon, ki gondolna arra, hogy engem boldogitson?

ként kicsépelje és kinyomtassa — hiszen nem volt sürgős. —

Ezen kényelmes, patriarchalis gazdálkodás többé nem szabad: a magasabb kultura és civilisátió áldásaival elérkeztek Magyarországba a modern korszellem, a modern állami, társadalmi, nemzetközi élet sokféle szigorú követelményei is és ma már nálunk is még a legegyszerűbb földmivelőnek is, ha a létért való küzdelemben helyét becsülettel megállani és magát fentartani akarja, szakmájában nagyobb értelemmel és praktikus ismerettel, a szakhoz tartozó több szerszámmal kell birnia, mint a régi időkben egy professornak, ügyérnek. Amit a halhatatlan Schiller a gonosz cselekedetről mondott, hogy az az átka, hogy folyton gonoszat kell szülnie, az megforditott értelemben sokkal inkább érvényes a technikaipar excellence modern tudományról: áldás a modern technikai haladásra, hogy folyton uj haladást eredményez. A legcsodálatraméltóbb gép, mely tegnap az egész világot bámulatba ejtette s elsőrangú vivmánynak bizonyult, holnap már túlszárnyalva, árnyékba helyezve van egy uj, még csodálatosabban szerkesztett, még nagyszerűbben működő gép által. Valamely gépgyár kivivhatta magának a legjogosultabb elismerést, állhat még oly szilárdul feladata magaslatán és lehet az árak megszabásában még oly liberális; soha sem biztos, hogy egy szép napon egy másik gyár nem hoz a piaczra még jobb gépeket még kedvezőbb árakon.

Ezt akartuk előrebocsátani, mielőtt megneveznők az ország agriculturális érdekeit rendkivüli mértékben elősegitő telepet, mely jelen fejtegetéseinkre okul szolgált: Tarnóczy Gusztáv, országgyülési képviselő mezőgazdasági gépcsarnokát.

Bizonynyal virágzó, igen előrehaladott gépiparnak örvendünk és nem kevés magyar név diszlik e téren a nagytehetségü feltalálók és vállalkozók listáján. Azon tény előtt sem hunyunk szemet, hogy igen előkelő külföldi gyáraknak vannak itt fiókjaik vagy képviselőik, de vándorolhat-e a földmüvelő egy telepről a másikra, hogy ma itt, holnap ott keresse a jobb gépet?

A gyár, legyen még oly nagy, bizonyos tekintetben egyoldalulag dolgozik, az egyik gyártja ezt, a másik azt de egyik sem mind azt, a mire a gazdának szüksége van. Ehhez járul még az ár és fizetés módja. A magyar gazdáknak óriási terheket kell elviselnie és nagyon kell ügyelnie arra, hogy eszközeit lehető olcsón szerezze be és lehetőleg kényelmesen beosztott részletekben fizethessen. Azon rendkivüli előny, melyet Tarnóczynak a legnagyobb stylben berendezett telepe nyujt, hogy a legszámosabb, legnagyobb gyárak gyártmányait tartja raktárán, állandó kiállításnak tekinthető, a legkülönfélébb rendszereket és javitásokat egy ponton összegyüjtve mutatja be, emellett, igen szerény nyereséggel beéri, a fizetésre nézve a vevőnek a legnagyobb kényelmet és könnyitéseket nyujtja.

Ha valaki egy 8—10 lóerejü Hornsby-féle cséplőgépet akar venni, mely a pompás készlet, a rendkivüli munkaképesség mellett az által tünik ki, hogy a mozdony belső gőzhengerénél fogva csekély fütő anyagot szükségel és e mellett egyetlen magocskát sem hagy a szalmában, azt Tarnoczynál megkaphatja 620 frt-ért, tehát olcsóbban, mint bárhol.

Vagy akarunk egy „kis óriás“ nevü kukoriczacsutka-daráló gépet, mely éppenséggel meglepően csinos munkát képez: ez mindenütt 100, 110 sőt 115 frtba kerül, Tarnóczinál 60 frtért kapható.

És ha Schlick-Krumpach-féle hármas ekét, Reissenzmalm-féle szecskavágót, vagy bármiféle kitünő mezőgazdasági gépet, legyen az magyar, német, angol vagy amerikai eredetü, akarunk venni, ezt mind megtaláljuk Tarnóczynál olcsón és könnyü fizetési feltételek mellett.

De nemcsak a mezőgazdaság, hanem az ipar is fedezheti gépszükségletét ezen univerzális telepen; hogy csak egyet emlitsünk, az ország és a főváros legnagyobb szeszgyárai innen veszik czefre-gőzölő és czefre-lepárolókészülékűket.

A készlet gazdagsága, a legjobb gyárokbeli minták megléte, az olcsóbb ár és a kedvező fizetési módozatok: ezek azon előnyök, — hogy a fent mondottakat összegezzük — melyek egy nagy árutelepet a gyár elé helyeznek és oly közgazdasági tényt képeznek, mely elég jelentőséggel bir arra, hogy egy publicisztikai fejtegetést megérdemeljen.

— Változtasd meg nézeteidet kedvesem. Hidd el, van a ki még téged szeretni tudna s én megjovendölöm, hogy te még nagyon boldog leszesz.

— Soha!

— A zene ismét szólni kezdett, a társaság beszietett a terembe, mi is követtük őket. Ismét fel kértek táncra, én pedig leültem egy székre, követtem szemeimmel mozdulatait. Elgondolkodtam. E leány olyan gyönyörü, olyan szép volt s emellett olyan kedves! Egy különös érzés keletkezett lelkemben nem tudtam megmagyarázni, elakartam nyomni, nem lehetett: szerettem öt.

Hajnalodni kezdett, a vendégek készülődtek haza, Irma is megindult. Elkisértem kocsijáig, kezet szoritottunk és elváltunk. Haza érve siettem levetközni, lefeküdtem s álmodtam szépeket, boldogokat.

Másnap délfelé felébredtem, siettem felöltözni s a másik pillanatban már Irmánál voltam. Kedves mosolylyal fogadott, kérdeztem, hogy érzi mágát, panaszkodott, hogy sokat táncolt, meghütötte mágát s most egy kissé kéhécsel.

— Valamit elfelejtettél nálam, szólt beszédközben.

— Vajjon mit?

Elővette selyem zsebkendőmet, melyet az este nála hagytam s átadta. Megnéztem, a sarkába monogrammom volt himezve. Örömömben megtudtam volna öt csókolni.

— Köszönöm kedvesem! Elfogom tenni örök emlékül.

* * *

Boldogan mentem fel Pestre, hogy vizsgámat letegyem. Tanultam kitartóan s itt volt az idő, hogy pályámat, melynek czélja volt, hogy önálló legyek, bevégezzem. — Kezemben volt végre oklevelem és dagadó kebellel siettem Sz* be, hogy régi vágyamat teljesitsem. Irma kezét megkérjem. Ott álltam már az ajtó előtt, szivem hangosan dobogott, megnyomtam a kilincset s bennt voltam.

Irma anyja fogadott — fekete gyászruhában. Megdöbbentő sejtelem szálta meg szivemet.

— Hol van Irma? — kérdém.

— Irma? — ő jó helyen van, meghalt.

Képzeld a kint, mely szivemet e hir hallatára átszegzé. Nem tudtam magamon uralkodni, lehajtottam fejemet az asztalra és sirtam. Irma anyja elbeszélte, hogy leánya, ki mindig oly egészséges volt, a lakodalom utáni nap köhögni kezdett, sorvadást kapott s nem sokára meghalt. —

Kegyelet.

Ezrivel tódul ki a nép a sirok országába, hogy holtjai iránt a kegyelet adóját lerója. Piczi kis viaszgyertya ég a szegény elhagyott sirja fölött, leszúrva a hant füvel benőtt tetejébe, mig a gazdagot sirató jómódu utódok halottjának virágokkal földiszitett márványkriptája sima tetején ezüst kandelá berekbe illesztett kar vastagságu gyertyák fénye világositja meg az óriási márványkeresztet, mely délszaki növények zöld galyával és illatos virágokból font koszorukkal van „földiszitve.“

Emitt a mezitlábos árva gyerek didereg a hideg harmatos füben, siratva azt akit igazán szeretett, s mikor a koldult krajczáron vásárolt piczi gyertyaszál utolsó fellobbanása eléér, fölveszi a haldokló maradványt reszkető kezébe, s addig tartogatja, forgatja, amig kérges keze a tüz hevét csak kibirja. Igazi allegorikus képe ez az élőhöz volt hü ragaszkodásnak.

Amott meleg bundába öltöztetett piros képü ifjonczok állnak körül egy ragyogó diszitésekkel felcziczomázott kriptát. Anyjuk sötét fekete fátyolt borit arczára, nehogy a szél hideg kezével megbabrálja hófehér arczbőrét, s az inas is csak azért áll a háta mögött, hogy parancsára a parfümös üvegcsét előadja, mert a gyertyák kormos füstje kellemetlen szagot terjeszt.

A siró, árva koldusgyermek halottjának gazos sirdombja előtt nem áll meg senki.

Pedig ez a nagy közönség, a mely csakis a látványosság kedvéért jár ilyenkor a temetőbe, majdnem minden sir előtt megáll és van mindenütt egy-egy pár szó megjegyezni valója.

Igen, megáll mindenütt ott, ahol diszes kiállitást talál, s ahol gyönyört: a sok koszorú százféle illatot szóró virágaiban s a gyertyafény szemléléseben.

Oh, az a látványosság!

Igen, a vagyon diesekszik a maga halottjával. Tüntetéssé fajul a kegyelet. Versenynyé a tüntetés.

Pedig az a szegény rongyos koldusporonty, akinek a halottja iránt nem érdeklődik senkisem, majd megvész a hidegtől, az éhségtől. De ki törődik most az ő fájdalmával, az ő sorsával, könnyeivel, bár zokogása messze elhallatszik! Ki is törődnék most az ilyen kicsinyes dolgokkal.

Az embereknek, a kiket „társadalomnak“ nevezünk, most egyéb dolga van: a sirok pompáján és fényén szórakozni.

A jobb módu nép a „Molnár és gyermekét“ a halottak estéje szokásos szini előadását is már százszor látta. Az estét tehát „élvezni“ megy a temetőbe.

S a gazdag akinek halottja porladozik a hantok alatt, áldozatokat hoz a külső pompa érdekében s odaáll a kőkereszt sötét árnyéka alá, hogy észrevétlenül hallgathassa a hizelgő, dicsérő megjegyzéseket.

Százezrekbe kerül az ily divatos kegyelet.

Oh, hogy ez a sötét gondolkozás a temető tüztengerében nem kaphat egy fényes szikrát, a mely őt is megvilágithatná!

„Imádkozzál érettünk“ „könyörögj érettünk“ igy beszélünk a halott szelleméhez.

Ha van bününk, hát mi az, amivel az elhaltnak a szelleme leginkább kieszközölheti az Ur előtt részünkre az ő kegyes bünbocsánatát? Azzal és azért talán, mert százakat költünk el a halott sirjára, a mig a szomszéd sir oldala mellett éhenhagyjuk elveszni a koldusok árváit?

Nem.

A jótett gyakorlása a legkedvesebb cselekménye az embereknek Isten előtt.

Egy szál gyertya is elég a kegyelet adójaképpen az elhalt sirjára. Nem a külső pompa emeli a kegyelet mérvét, hanem a belső érzés.

Egy vékonyka kis viaszgyertyával is le lehet róni a kegyelet adóját. Amennyivel többet volna módunkban ráilleszteni a halott sirdombjára, annak az árát osszuk szét a szegény árvák között, hogy vegyenek maguknak kenyeret és meleg ruhát.

Ez jobban esnék a halottak szellemének.

Fekete.

SZINHÁZ.

Mikádó vagy Titipu városa.

Csüt. nov. 3.

E jó holondság második előadására még jobban megtelt a szinház, mint az elsőre. Ugy hallottuk, hogy minden jegy elfogyott. „Fölvirradt végre a dicső nap hajnala“, a melyen szinházunkban minden jegy elfogyott! És minek az előadására? Mikádónak, egy bohózatos operettenek. Elismerték saját szakmájában való jóvoltát a darabnak, sőt megjövendöljük, hogy még harmadik telt házat is fog csinálni. Daczára annak, hogy csak, — vagy épen azért, mert csak bohózat.

És mialatt ezt irom, aggódva gondolok arra, valjon jó sikere lesz-e Rakodczay azon vakmerő vállalatának, hogy Julius Caesart bérletszünetben adja. Nem becsülte-e túl a zombori közönséget, midőn két Shaksperest anyagilag is kedvező sikerétől vérszemet kapva, ily próbára teszi a közönséget?

Oly messze áll Mikádó Caesartól, mint Róma Titiputól. Nem, még messzebb.

Azt hiszem az ilyen circus-féle darabokat, csak a rosz szinészek érdekében találták ki. Ha elgondoljuk, hogy egy Shaksperszerep megalkotására mily nagy tanulmány kell, és hogy szinészek, a szó legbüszkébb értelmében vett szinészek egy emberöltőn át tanulmányoztak egy-egy alakot Shaksperből — és ezt egy ép oly rövid estén át nézik meg, mint a Mikádót, csak ép oly lelkesedéssel — ha ugyan — tapsolják, mint Mikádót; sőt hogy az igazgató azzal menti ki azt, hogy mért hagy ki Shaksperből egy-egy részt, mert a tulságosan elfoglalt — természetesen Mikádó és társaival elfoglalt szinészei — belefáradnak, nem érnek rá, mindent megtanulni!

Hallod ezt avoni hattyu! nem érnek rá egy-egy mondatodat megtanulni, mert azalatt el találnának felejteni egy-egy coupletrimet a Mikádóból!

Mert hiszen mind Mikádók. Még a Sarah grófnők is Mikádók, a Fortuniók, az Aranyhalak, a Francillonok, mind mind Mikádók.

Hol közelitik meg a ti szerzőiteknek herczegei Shaksper inasait? Hol irtak azok egy mondatot, a melyen a szerzők érdekében tanácsos lenne, tovább gondolkozni, mint a mig halljuk? Vagy még addig sem.

Van tiszteletre méltó kivétel, de kevés.

És az a kivétel, a mint azzá lesz, egyuttal meg is szünik annak lenni. Itt nincs pártonkivüliség.

Vagy classicus, vagy pongyola, üres, egyszóval — Mikádó.

Kérem félre ne értsenek! Jó holondság, azt megmondtam. Nem akarom az igazgató gschäftjét rontani. Csak hadd szerezzen a Mikádókból annyit, hogy teljék Lessing Náthánjára, Shaksper Hamletjére is. Csak jöjjenek, nézzék meg Mikádót harmadszor is, negyedszer is, mialatt mi druckoluuk, hogy jönnek-e elegen Shaksper Julius Caesarjához . . .

És a zsufolt házban, a Mikádó coupleti mellett hagyjatok elandalogni, elmerengni azon kérdés felett:

Minek is játszanak mást, mint Shakspert?

Dr. Pataj Sándor.

Megyei s helyi hirek.

† **Mártonffy Károly.** Folyó hó 3-án a déli órákban terjedt el városunkban a megdöbbentő hir, hogy Mártonffy Károly Bács-Bodrogh vármegye és Zombor város egykori főispánja, városunk a mult országgyülési cykluson képviselője, a ritka érdemekben gazdag, antik jellemü férfiu Budapesten elhunyt. A hir valóságáról csakhamar meggyőztek bennünket a városunk középületein kitüzött gyászlobogók. Mártonffy hült tetemei f. hó 4-én reggel 8 órakor érkeztek meg a zombori pályaudvarra, hol számos tagja a helybeli ellenzéki érzületü polgárságnak volt egybegyülve, kiknek nevében Szemző István pompás babérkoszorút helyezett az elhunyt érczkoporsójára. A pályaudvarról harangok zugása között haladt a menet a Rókus sirkertbe, a hol a kápolnában helyeztetett ravatalra a koporsó. Ugyanitt ment végbe délután 3 órakor a temetési szertartás is. A temetésen ott láttuk városunk mindkét nyelvü intelligentiájának szine javát. A megye és város tisztviselői, — élükön Sándor Béla főispánnal, — a kir törvényszék, — a helybeli honvédzászlóalj tiszti kara, b. Bibra Frigyes őrnaggyal, a róm. kath. egyház képviseletében Fejér Gyula apát-plébános, a főgymnasium tanári kara, valamint szépszámu hölgyközönség jelent meg, hogy a végtiszteséget megadják a férfiunak, ki mindnyájunk szivében a legfájóbb emléket hagyta hátra. A közérzület méltó kifejezésre talált Korossy Emil ág. ev. körlelkész megható szavaiban, ki igaz megindulásra való hangon mondta el gyászbeszédét, — mely nem egy jelenvoltnak pilláira a mély fájdalom könyüit csalta. A bucsuztató lelkész megemlékezvén az elhunytnak kimagasló érdemeiről, melyeket, mint főispán és képviselő, — a haza, mint tiszta lelkü protestáns, pedig egyháza körül szerzett magának, — majd pedig az elhunyt gyászba borult özvegyének és rokonainak hallatva a vallás vigasztaló igéit, ama fohásszal végezte szent beszédét, — vajha az ég hazánknak és megyénknek számos ily önzetlen jellemü férfiút adna, hogy legyen, ki pótolja a pótolhatatlant, — és feledtesse a feledhetetlent. — A lelkész beszéde után a vármegye és város hajdúi által vitt koporsót a sirba vitték. A koporsón ott láttuk a vármegye tisztviselőinek pompás koszorúját a „egykori főispánjának“ — a „Zombor és Vidéke“ szerkesztőségének babérkoszorúját — az özvegy, a család és jóbarátok koszorúit. A sir szélén Korossy lelkés még egy megható imát mondott a halott lelki üdvéért, s azután eltakarták a dübörgő hantok földi maradványait a drága elhunytnak. A halálesetről Jeszenszky Dezső főgymn. tr., — az elhunyt unokaöccse, a következő gyászjelentést adta ki: Alulirott, özvegy Mártonfi Károlyné és a rokonság nevében mély fájdalommal tudatja a jó barátokkal, ismerősökkel és az érdeklődő közönséggel, hogy Mártonfi Károly Bács-Bodrogh vármegye egykori főispánja, Zombor városa volt országgyülési képviselője és hites ügyvéd f. hó 3-án rövid szenvedés után életének 65-ik évében

Budapesten elhunyt. A megboldogult földi maradványai f. hó 5-én reggeli 8 órakor érkeznek a helybeli pályaudvarra, honnan az itteni „Entreprise des pompes funébres“ által a Rókus-temető kápolnájába szállittatnak. A temetési szertartás az ág. ev. egyház ritusa szerint ugyanecsak szombaton f. hó 5-én d. u. 3 órakor a temető-kápolna előtti téren fog megtartatni. Zombor, 1887. november 4-én. Béke hamvaira! Jeszenszky Dezső.

Az elhunyt 1822. évi okt. hó 31-én született Petrovácon, mely községnek az ő atyja jegyzője volt. Gymnasialis tanulmányait Uj-Verbászon és Pozsonyban végezte, a jogi tanfolyamot Pápán, majd Apatinban patvaristáskodott. Mint ügyvéd Zomborban működött egészen 48-ig, mely évben szolgabiróvá lett. A 48-as eseményekben is igen jelentékeny szerepet vitt. Mint orsz. képviselő részt vett a debreczeni országgyülésen, (az ápr. 11-iki detronizáló gyülésen is.) És, mint a szabadságharcz többi bajnoka, ő is fogságba jutott. — Az aradi vértanukkal együtt volt fogva. Aradról a Neugebauba hurczolták, majd halálra itélték, de Haynau még is csak megkegyelmezett neki, azonban az ügyvédség gyakorlásától eltiltatott. Az ezutáni időben Endre bátyjánál tartózkodott Petrovácon mindaddig, mig az ügyvédség gyakorlatának jogát ismét meg nem kapta. Ujból Apatinban nyitott irodát. 1861-ben megyei főügyésszé választották meg. A főügyészi állásról nem sokára lemondott s mint ügyvéd Zomborban tartózkodott, mig 1871-ben Bács-Bodrogh megye és Zombor szab. kir. város főispánjává nem nevezték ki. Ezen méltóságot viselte 1876 ig. Ujból folytette magát az ügyvédi kamarába, de csakhamar fölhagyott az ügyvédség gyakorlásával. Végre 1884-ben városunk képviselőjévé választatott s ez időtől fogva Budapesten lakott, mig a kérlelhetlen halál eseményekben dús életének véget nem vetett.

* **Közgyülés.** Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1887. évi november hó 5-én tegnap, délelőtti 9 órakor a városház nagytermében rendkivüli közgyülést tartott. Sem a polgármester, sem a főispán nem jelentek meg a gyülésen s igy elnök sem volt. Végre is Falcione Nándor tanácsnok ült az elnöki székbe s azután rátértek a tárgysorozatra, mely a következő pontokból állott: 1. Polgármesteri előterjesztés a laktanya és csapatkórház építéséhez szükségelt telkek megvétele tárgyában. — A bizottsági tagok nem lévén jelen elegendő számmal, egy újabb közgyülésig elhasztatott az ügy tárgyalása. 2. Dr. Spitzer Mór kérvénye a Karankória pusztán fekvő 1 hold 450 □öl városi földnek örök áron leendő eladása iránt. — Ezen ügy is elhasztatott, a biz. tagok csekély száma következtében. 3. Lallossevits Miklós városi irodatiszt kérvénye fizetési előleg megadása iránt. — Az előleg megadatott. A gyülés már fél 10 óra előtt oszlott föl.

* **Hirdetmény.** Zombor szabad királyi város tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a nyugdij bizottmánynak a városi tiszti, — segéd, — kezelő — és szolga személyzet nyugdijigényeinek megállapitása tárgyában felvett jegyzőkönyv folyó évi november hó 4. től november hó 19. ig bezárólag a városi főjegyzői hivatalban közszemlére kitétetett. Netáni észrevételek avagy kifogások folyó évi november hó 19. ik napjáig a városi tanácsnál beadhatók. Kelt Zomborban, 1887. évi november 4-én. Polgármester úr hivatalosan távol lévén, Falcione Nándor tanácsnok.

† **Gyászhir.** Berényi Húgó, petrovoszelői adójegyző szivszélhüdés következtében hirtelen elhunyt.

* **Előléptetések** a honvédségnél. A király Ő Felsége Tagányi János I. oszt. honvéd századost az 5. dandár 2-ik zászlóalj parancsnokát, őrnaggyá; Nagy Pétert, a központi honvéd lovas-iskola hadnagyát, főhadnaggyá nevezte ki.

* **Hymen.** Sabjány Jenő, jankováczi tanitó leányát, Mariskát oltárhoz vezette az ottani rom. kath. templomban Polhamer Antal, almási járásbirósági hivatalnok. Mint násznagyok Erdélyi Dömе ügyvéd és Dr. Bányai Miksa almási aljárásbiró szerepeltek.

* **Uj nyomda Baján.** Kollár Ágoston bajai könyvkereskedő ócsese Baján nyomdát szándékozik állitani, a mi Bajára nézve csak annyiban jó gondolat, hogy most már nem ketten, hanem hárman lesznek költséges iparral és kevés keresettel. Ez ugyan kissé drága passió. Különben kivánjuk, hogy a fiatal vállalkozó reményeiben ne csalatkozzék.

* **A honvéd csapatok létszáma** a legujabb statisztikai adatok szerint a következő: Gyalogság: béke idején 1155 tiszt és hivatalnok, 7893 közember; háboru idején 3178 tiszt és hivatalnok, 150,061 ember: az anyakönyvi állomány: 2583 tiszt és hivatalnok, 174,687 ember. Lovasság: béke idején 185 tiszt, 1992 ember; háboru idején 540 tiszt, 13590 ember; anyakönyvi állomány 380 tiszt, 25,906 ember. Az összesitett anyakönyvi állomány 2963 tiszt, 200,493 ember és 7134 ló. Ezekből kitünik, hogy a legénységi anyakönyvek állománya mind a két fegyvernemnél nagyobb mint a szükséglet háborunkban, mig a tisztikarnál kisebb. A gyalogságnál hiányzik 505 és a lovasságnál 160, összesen tehát 755 tiszt.

* **A m. kir. államvasutak** Szabadka állomásán az oda érkezett épület- és tüzifa, nemkülönben szénszállitmányok késedelmes elfuvarozása következtében beállható áruterlódás megelőzése végett a közmunka és közlekedésügyi miniszter engedélye alapján intézkedés tétetett, hogy a torlódás megszüntétig. Szabadka állomáson raktározó épület- és tüzifa, nemkülönben szénszállitmányok után a szabályszerű fekbérmentes idő fentartása mellet a díjszabályszerű nap és 100 krgkénti 0.2 krnyi fekbér helyett nap- és 100 kgrkint 2 kr. fekbér szedessék.

* **Bünbocsánat** annak, a ki a pápa jubileuma alkalmából Rómába zarándokol. A pápa brevet bocsátott ki, melyben mindazoknak, kik ötven évi áldozári jubileuma alkalmából Rómába rendezendő zarándokutban részt vesznek, vagy e zarándokokhoz lelkileg csatlakoznak, bünbocsánatot hirdet. A pápai breve lényegében a következő: XIII. Leo pápa. Apostoli áldás és üdvözlet a hivőknek, kik olvassák ez irást! Az uj év első napjának közeledtével, melyen Isten segitségével áldozári jubileumunkat ünnepeljük, egy szivvel és lélekkel ujjonganak örömben a föld minden népei s a társadalomnak minden osztályai s a nehéz időkben midőn, isten akarata szerint hivatva vagyunk szent Péter apostoli székét betölteni, esodálatra méltó ünnepies bizonyitékát szolgáltatják hűségünknek, szeretetünknek, nagyrabecsülésünknek és áldáskivánataiknak, Istenre háritjuk vissza e nagy dicsőséget, — a ki vigasztal bennünket szomoruságunkban s kérjük szünet nélkül — hogy áldja meg az összes keresztény népeket s adja meg nekik a békét s a régen óhajtott egyetértést. — Megindulva az igaz jámborság s ragaszkodás ez őszinte nyilvánulásán, a hozzánk intézett kérelmeknek megfelelve elhatároztuk, hogy gyermekeinknek részt engedve atyjuk ünnepéből, részesitjük őket az egyház ama kincseiben, melyeknek kiosztása Istentől reánk vannak bizva. Ennélfogva szivünkben támaszkodva az Isten kegyelmére, Péter és Pál szent apostolok tekintélyére, mindenkinek és minden hivőnek egyenkint, férfinak és nőnek egyaránt, kik áldozási jubileumunk alkalmából Rómába zarándokolnak, hogy magok, illetőleg népök nevében őszinte és tartózkodás nélkül való bizonyságát szolgáltassák gyermeki szeretetünknek ragaszkodásuknak és hogy ama legfelsőbb tekintély iránt, melylyel bennünket Isten ruházott fel, alázatosságukat bizonyitsák be, általános bünbocsánatot hirdetünk. Azoknak a hivőknek pedig, férfiaknak és nőknek egyiránt, kik szivükkel és lelkükkel csatlakoznak a zarándokokhoz s annak sikerére bármivel járulnak, ha közvetlenül áldozári jubileumunk napja január 1. előtt a közhirré teendő módon végzik az ájtatosságokat s ezt ismétlik az idő alatt, midőn a zarándokok fogadtatásban részesülnak, ha továbbá a szentségek vétele után imádkoznak az egyházi fejedelem egységéért az eretnekségek kiirtásáért a bünösök megtéritéséért, szintén teljes bünbocsánatot hirdetünk. A breve körülirja az ájtatosságok végzésének módját s végül kijelenti, hogy a breve hiteles másolatainak ugyanaz az érvénye van, mint az eredetinek

* **Az egyenes adóknak** 1888-ra, illetve az 1888—86. évekre vonatkozó kivetésének eszközlése tárgyában a pénzügyminisztérium körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, a melyből jónak látjuk a következőket közölni kivonatilag: 1. A f. 1887. évben oszközölt házadókivetés ugy a házosztály, mint a házbéradót illetőleg három év tartalmára birván érvénynyel, oly épületek után, a melyeknek házbérjövedelmét az 1886. évben már bevallották, ezuttal a házbérjövedelmet ujra bevallani nem szükséges. Bevallás tehát csak oly épületekre nézve nyujtandó be, a melyek 1887 óta épületek, lakható állapotba helyeztettek és házbérjövedelmük eddig még be nem jelentetett. E vallomások benyujtási határideje 1887-ben november 15— 30-dika. — 2. A III. osztályu keresetadónak 1887-ben eszközölt kivetése, három évre birván érvénynyel, mindazok, a kik a folyó évben ez adóval megrovattak, ujabb vallomást adni nem kötelesek, ellenben mindazok, a kiknek üzlete vagy haszonhajtó foglalkozása e három évi kivetési időszak alatt keletkezett, kötelesek az erre vonatkozó vallomást benyujtani. Bevallási határidő 1888. január 15-ig. — 3. Az 1888. január 31-ig bevallandók a föld- és házbirtokot terhelő s kamatokkal együtt bekebelezett adóssági kölcsönök és kamataik. — 4. A véd-, illetve hadmentességi díjkötelesek 1888. február havában tartoznak bevallásaikat előterjeszteni. 5. Az 1888. évi márc. 15—31. közötti időben vallandók be a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá eső jövedelmek. — 6. A hitelüzlettel foglalkozó pénzintézetek kötelesek a) a kifizetett kamatok összegét márc., jan., szept. és december havának utolsó napján: b) a tőkesitett kamatok összegét jan. és julius utolsó napjain a kir. adóhivatalnak kimutatni. — 7. Az 1888. év junius havában benyujtandók a) a vadászatra használható lőfegyverekre vonatkozó bejelentések a községi előljáróságnál vagy városi adóhivatalnál; b) a vadászati jegyeket illető bejelentések az I. foku közigazgatási hatóság főnökénél. — A bevallást elmulasztók a kir. adófelügyelőségek által a bevallás beadására 8 napi haladékidő kitüzése mellett oly megjegyzéssel hivandó föl ujra, hogy ellenkező esetben adójuk hivatalból fog megállapittatni.

)(**Számos hamisitványa s utánzata** állapittatott meg az utóbbi időben, az általános kedvelt s legjobb, kellemes s ártalmatlan hatású hashajtó szerül elismert Brandt R. gyógyszerészféle svájczi labdacsoknak, s a védőjegy-megsértése s csalás vétsége miatt már több büntetési eset is fordult elő. Vannak oly elárusitók is számosan, kik ezelőtt a valódi készitményt adták el, de már most azt gyanusitva, saját gyártmányukat akarják a vevő közönségre tuszkolni. Mind ezek miatt a közönség nem lehet eléggé elővigyázó a svájczi labdacsok bevásárlásánál. Mindig meg kell nézni a doboz czimlapján levő védőjegyet, egy fehérkeresztet vörös mezőben, Brandt R. névaláirásával.

* **Szeged** közgazdasági viszonyait ujabban nagy csapás fenyegeti. A szegedi szeszgyár ugyanis miután $^3/_4$ millios részvény tőkéjének egy harmad részét már elvesztette ez év végével működését végleg beszünteti. E gyár amellett, hogy állami termelési adóban felszerelésének megtelelő teljes működése mellett nem kevesebb mint évi 600000 frtot fizetett, Szeged város pénztárába is fizetett különféle vámok fejében 20000 frtot évenkint. A szeszgyár közeli beszüntetése folytán Neuman Testvérek aradi szeszgyára — az ország egyik legnagyobbika — Szegeden ügynökséget állitott fel és raktárt tart, amit azért tartunk felemlitendőnek, mert városunk szeszkereskedői és fogyasztói legnagyobbrészt Szegeden tették meg vásárlásaikat. Az ügynökséget és raktárt Weiss Béla ur birja, ki nálunk is jónevü ügynökséget vezett, és ki üzletét Szegeden — Koch Sándor urral társulva — Koch és Csey czég alatt megnagyobbitva folytatja.

* **Jankováczról** irja rendes levelezőnk: Helységünkben rövid idő óta a himlójárvány a tanulógyermekek közt oly mérvben kezd terjedni, hogy az elaljárósig a községi orvos véleményadása alapján a szolgabiróság utján a megyei hatóságnak e járvány terjedéséről jelentést tön és intézkedett, illetőleg felhatalmazást kért az iskoláknak szükség esetében való bezárathatására. Ez intézkedés különben minden tekintetben kellemetlen volna, minthogy a helybeli isolákban a rendes tanitások alig néhány hete vették kezdetüket, s ezen látszólagos óvintézkedés által a járvány terjedésének úgy sem volna gát vetve, hisz a beteg, vagy csak gyanus gyermekek ugy is az iskából távol tartatnak. Mire való tehát az egészséges gyermekek tanitását bizonytalan időre beszüntetni?

* **Árverések.** Szelak Tacza 2824 frtra becs. ingatlanai 1888. jan. 19. Zomborban. Klein Jakab 4800 frtra becs. ingatlanai nov. 23. Kulán elárvereztetnek.

)(**Czigarettázóknak figyelmébe.** Dr. Krause vegyészeti lapjában érdekes czikket találunk a czigarettázásról dr. Soyka prágai német egyetemi egészségügyi tanár tollából. Ismert tény, hogy a czigarettapapir minősége nemcsak a szivar finomságára mérvadó, hanem egészségügyi tekintetben is jelentőséggel bir. Mig azonban általánosan az a nézet van elterjedve, hogy a papir jóságára nézve az elégésnél hátramaradó hamu mennyisége a mérvadó, Soyka tanár más álláspontot foglalt el. Soyka tanár ugyanezen papirnemeket vonta összehasonlító vegyelmezés alá, melyeket annak idején Pohl tanár Bécsben és Liebermann tanár Budapesten vegyelemeztek, s abból a szempontból indult ki, hogy a czigarettapapir minőségére nem annyira a hamu-alkatrészek, mint amaz alkatrészek csekely mennyisége irányadó, melyek eléghetők és az égésnél a dohányfüsttel egyesülnek. Egyebekben a Soyka tanár által végzett vegyelemzés ugyanazon eredménynyel járt, mint az előbbiek. Most is a Braunstein Fréres párisi gyár „les derniers Cartonches“ és „Dorobantul“ papirfajtái a leheto legkönnyebeknek egyike és legjobbaknak nyilvánitattak. Kitünt, hogy e papirok 28—75 százalékkal könnyebbek és a dohányfüsthez 23—77 százalékkal kevesebb idegen anyagot vegyitenek, mint a többi vegyelemezett papir.

* **Nincs többé damaskusi penge.** A damaskusi hires kardpengéket nemsokára már csak a monda fogja emlegetni s mutogatni legfeljebb a muzeumok és ritkaságyüjtők. Az 1885—86-dik évről szóló damaskusi kereskedelmi jelentések szerint Damaskusban már felhagytak a fegyvergyártással s a mostani fegyverkovácsok már csak értéktelen acélozott vasból dolgoznak s legfeljebb már kész rollingeni. lüttichi vagy birminghami pengéket, fegyvercsöveket diszitenek fel, vernek ki keleti módon aranynyal. czüsttel. Ezeket az importált árukat ezután mint régi arab fegyvereket adják el. A város elszegényedett, a hajdan világszerte ismert aranykovácsolást már nem üzheti, s nem is keresik már a finom damaszkuszi aranymunkát.

* **Iroda-áthelyezés.** Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy ügyvédi irodámat a Zombori Takarékpénztárnak Grómon- és Zrinyi-utcza sarkán levő épületébe teszem át.

Tisztelettel **Dr. Molnár Gyula**
köz- és váltó-ügyvéd.

* **Egy, esetleg 2 butorozott szoba és 1 istálló kiadó. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában.**

Értéktőzsdei hetijelentés.

A „Magyar Mercur“ tudositása.

A közelebb mult héten a tőzsdeüzlet továbbra is csendes mederben haladt. A politikai viszonyok egyáltalában kedvezőek. — A béke fentartása iránti bizalom Crispid olasz miniszterelnök ismeretes beszéde óta nagy mértékben megszilárdult; a bolgár tronbeszéd is igen kedvező hatást tett. ugy hogy ezekkel szemben a franczia országi rendjelügy és az ennek folytán előállott válság. a mely különben legutóbb szintén elvesztette fenyegető jellegét. nem igen gyakorolt befolyást tőzsdékre. A pénz-piaczi viszonyok azonban e héten még kedvezőtlenebbekké váltak. A romai tőzsdeválság nyomást gyakorolt a mérvadó-külföldi tőzsdékre, a pénz drágult és tőzsdei prolongátió czéljaira csak magas áron volt kapható. Ily körülmények között a nagy bankok tartozkodnak az előkészületben levő pénzügyi miveletek végrehajtásától és várnak. mig a pénz-piacz viszonyai javulnak. A részletekre térve megemlitjük, hogy bankrészvények közül a két hitelrészvény keveset változott. Leszámitolóbank szilárd, kereskedelmi bank kevéssel gyengült. arany járadék több figyelemben részesült, ellenben papirjáradék el volt hanyagolva. A helyi piaczon csekély forgalom, volt közúti vasút, rinamurányi vasmű, általános takarékpénztár kevéssel emelkedett, ellenben Schlick olcsobban kináltatott. A sorsjegypiaczon az áremelkedes folytatódott, Valuta kevéssel olcsobb. Értékpapir és sorjegytulajdonosoknak szakbavágó kérdésekben készséggel szolgál felvilágositással a „Magyar Mercúr“ kiadóhivatala, Budapest Hatvani utcza 17.

Irodalom.

— „**A hitetlen**“ czim alatt Delpit Eduárdnak, az újabb franczia regényirodalom egyik legtehetségesb művelőjének két kötetes regénye jelent meg a Singer és Wolfner-féle Egyetemes Regénytárában, mint a szép sikerü vállalat harmadik évfolyamának harmadik és negyedik kötete. Mint a czim is mutatja, irányregénynyel van dolgunk, mely azonban a mellett, hogy a napjainkban nagyonis védelemre szoruló vallásos érzületet és nevelést a társadalmi és erkölcsi rend nélkülözhetetlen alapjául igyekszik feltüntetni, nem téveszti szem elől az elbeszélő mű feladatát sem. „A hitetlen“ egyike a legérdekfeszitőbb regényeknek, telve hatalmas, megrázó drámai jelenetekkel, melyektől távol van minden szenzációhajhászás. A styl finom, emelkedett; sokszor költői lendületü; vannak a könyvnek egyes remek szépségü lapjai, melyek úgy hatnak, mint valami szép költemény. A mese két nemzedéknek a történetét foglalja magába, de ez nem történik az egyezmény rovására, melyet az alakok egyéntetüségén, tökéletes jellemzésén kivül az eszme egysége s a hitetlenség és vallásosság két ellentétes képviselőjének a személye tart fenn. A kik a fiatalabb Delpit-t még nem ismerik, e müvel mindenesetre egy igen sjátságos, érdekos iroi egyéniséggel fognak megismerkedni. — A két kötet ára diszes piros vászonkötésben együtt 1 forint — Szivesen regisztráljuk már előre is ama kitünő szépirodalmi könyvnek megjelenését, melyet — mint értesültünk — a jó hirü Singer és Wolfner czég fog legközelebb kibocsátani. Czime: „**Egyetemes Regénytár Almanah.**“ Szerkeszti: Mikszáth Kálmán s a teljes naptári részén kivül tartalmazni fog. legelső iróinktól mint: Ágai, Beniczkiné, Bródy, Hevesi, Jókai, Kazár, Mikszáth, Petelei, Rákosi V., Sebők, Tolnai, Tóth Béla, Vadnai és Vértesi-től egy-egy elbeszélést. A hol ily névsorral talalkozunk, ott valóban nem mindennapi és becses könyvre számithatunk. Az ár fényes diszkötésben csak 1 frt, s e rendkivüli olcsóság még egy okkal több, hogy az Almanah a legnagyobb pártolásban fog részesülni.

—

— A „**Magyar Háziasszony**“ szerkesztősége és kiadóhivatala intéze hozzánk a következő sorokat: Tekintetes szerkesztőség! Mellékelve van a szerencsénk a„ Magyar Háziasszonyok Naptára“ 1888-ik (negyedik) évfolyamának egy tiszteltpéldányát azon kérés mellett átküldeni, sziveskedjék naptárunkat hosszabb megbeszélés tárgyává tenni a következők figyelembe vétele mellett. A „Magyar Háziasszonyok Naptára“, mely immár negyedik évfolyamát járja a magyar könyvpiaczon évről évre meltó feltünést kelt. Alig hisszük, hogy bárhol is hasonló naptár jelennék meg úgy a rendkivül szép kiállitás, mint kitünő tartalom tekintetében. A jelen (1888) évfolyam 20 ivre terjed és a négy oldalnyi tartalomjegyzék már magában is egy kis füzetet képez, tanuságot téve a naptár gazdag tartalmáról. A naptár 12 részre van osztva 1.) Csillagászati rész, 5—16 oldal. 2.) Általános érdekü rész, 19—36 oldal. 3.) Szépirodalmi rész, 39—104 oldal. 4.) Ismeretterjesztő rész, 107—144 oldal. 5.) Mulattató rész, 147—160 oldal. 6.) Orvosi tanácsadó 163—168 oldal. 7.) Konyhászati rész, 171—190 oldal. 8.) Kertészeti rész 192—202 oldal. 9.) Háztartási rész, 105—224 oldal 10.) Könyvviteli rész, 227—266 oldal 10.) Hirdetési rész. 12) Tartalomjegyzék. A tartalom föreszeinek ez elősorolása is már élénk képet nyujt a naptár bő tartalmáról. Mind az, a mi egy háziasszonyt, egy nőt, egy müvelt hölgyet érdekelhet, képviselve van benne s ha a tartalmat közelebbről megtekintjük úgy találjuk, hogy annak minden egyes ezikke szakavatott tollból folyt. Tanulni és szórakozni, egyaránt lehet e naptár mellett, mely mű nem is naptár már, hanem inkább a magyar nők, a magyar háziasszonyok nélkülözhetlen évkönyvévé, almanachjává nőtte ki magát. Tekintsünk csak végig, bár röviden, a naptár tartalmán. Bevezetésül szolgál a csillagászati rész, mely a tulajdonképeni naptári részt adja. Ezt követi az általános érdekü rész. A felséges uralkodó család tagjainak udvartartása, az európai országok színei, rendjelek, Európa statistikája, 20 évre szóló naptár és a bélyegilletékek (skálák) szükséges és tanulságos utmutatásokat szolgáltatnak és különösen könyü átnézhetőség, valamint helyes berendezés által tünnek ki. Egyik főrészét a naptárnak — különösen ilyen a müvelt sőt legmüveltebb közönség számára gonddal és fáradsággal szerkesztet naptárnak — főrészét természetesen a szépirodalom képezi. És ez egyik nagy

érdeme a „Magyar Háziasszonyok Naptárának“, hogy tágtért nyit a szépirodalomnak, de válogatva és éles szemmel bírálva csakis igazán jó műveket vesz fel a szépirodalmi részbe. Csakis névsorát akarjuk a szerzőknek adni és e névsor irodalmunk nem egy kitünőségének nevét tartalmazza. A névsor következő. Lauka Gusztáv Benedek Aladár, Beniczkyné Bajza Lenke, Lakos Gyula, Erdélyi Mikes Róza, Torkos Béla, Pataj Sándor, Gallovich Istvánn, Biknio Emilia, Simon Emma, Sebők Gyula, Künnle Tivadar, Petri Mór, Kempfné Borostyáni Ida, Lipóvsy Róza, Madarassy László, Polgár Vilma, Szerény Ibolya, Gámentzy Annette, Murányi Ernő, Méry Károly, Grosz Lajos, Vay Sándor Gróf és végre a „Magyar Háziasszony“ kitünő szerkesztője Andrea. Czéljának megfelelőleg, hogy a szórakoztatás mellett tanitson is a naptár ismeretterjesztő rész czime alatt a legkitünőbb czikkeket közli, melyeknek minél nagyobb körben elterjedése csakis őszintén kivánatos, amennyiben oly sok kitünő gondolatot tartalmaznak, hogy azok jótékony hatása elmaradhatatlan és csakis a müveltség terjesztését idézheti elő. Az ezen részben előforduló szerzők közül kiemeljük a következőket: Vörös Julianna, K. Beniczky Irma, Szekfü, Acs G., Schütz Gyula és Dr. Dubuy Miklos, kiknek czikkei a maguk nemében a legkitünőbb legtanulságosabb és ép azért igen meleg ajánlásra méltó czikkek közé tartoznak. Mielőtt a második és ugyszolván főrészre, a szorosan háztartási és gazdaságira a naptár áttérne, mulattató részt közöl, „melyben“a szellemet szórakoztatja, a kedélyeket felvidititja.“ Áttérve már most a szorosan gazdasági részre, következik először az orvosi tanácsadó. Gyakori betegségek rövid, velős ismertetése és e betegségeknek házi szerekkel való kezelésének, különösen az orvosi segély megérkeztéig az első segély nyujtásának, előadása teszik e részt rendkivül fontossá és figyelemre méltóvá. Valóságos kincsesháza ez a jó gazdasszonyoknak és e tanácsok követése által sok bajt megelőzhetni, sok szerencsétlenségnek elejét vehetni. A konyhászati rész ez évben különösen gazdag. Nagyobb és kisebb igényeknek megfelelő étlapokat közöl az év minden napjára Kresák Gizellának szakértelemre való tollából és ezen kivül még 17 rendkivüli étlapot is. A kertészeti rész fő tartalmát a havi teendők képezik konyha gyümölcs és diszkerteinkben, valamint a méhesben. A háztartási rész havi teendőkön kivül leltárt és cselédtartási rovatokat is közöl. Végre áttérhetünk a 3-ik főrészre, a könyvvitelre. A naptár előző, valamint jelen évfolyamának is érdeme, hogy a könyvvitelt a magyar nők körében meghonositja, mi által a rendszeretetet, pontosságot és lelkiismeretességet egyfelől a takarékosságot mozditja elő és igy, különösen nálunk Magyarországban, ez irányban uttörő munkát végez, a mi magában is elismerésre méltó. Oly kitünő, könnyen átnézhető és azért minden nehézség nélkül pontosan vezethető könyvet, rovatos beosztással, mint e naptárban, sehol másutt nem találtunk és ily, mindenre kiterjedő figyelmes beosztás megalkotása valóban csak hosszas, fáradságos munka és tanulmány eredménye lehet. A sok tanulságos és szórakoztatón felül különösen ez teszi e naptárt oly becsessé, hogy nem szabadna sehol sem hiányoznia, a hol a szülők jó példával elöljárni kötelességüknek tartják és a hol másfelől önmaguk eljárását is ellenőrizni akarják. Ily egyszerü és mégis rendszeres könyvvezetés hányszor vethetett volna gátat a korai tönkrejutásnak! A „Magyar háziasszonyok naptára“ csak rendkivüli ajánlásra lehet méltó különösen, ha dús tartalma mellett még jutányos árát is tekintetbe vesszük! A munka ára füzve 1 frt, kötve 2 frt. Megrendelések a „Magyar Háziasszony“ cz. lap kiadóhivatalába, mely e naptárnak is kiadoja, intézendők. Megrendelhető bármely könyvkereskedés utján is. Collégiális tisztelettel: a „Magyar háziasszony“ és „Magyar háziasszonyok naptára“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

—

— **Az Olvasó-kör** regény folyóirat 29-ik füzetét vettük, mely „A gályarab menyasszonya“ czimü regény folytatását közli. (Az „Olvasó-kör-t“ kiadja Fülöp György Budapesten, Ferencz József rakpart, 16. sz. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr.)

—

— **„A Gazdasági értesitő“** a bács-bodrogh megyei gazdasági egylet közlönyének, 10-ik füzete a következő tartalommal jelent meg: A mezőgazdasági rendtartásról. — Elmélkedés a mezőgazdasági válságról. — A méhek beteleltetése. — Figyelmeztetés a lótenyésztőkhöz. — Vegyes: Kérelem. Egyesületünk módositott alapszabályai. Állást keresnek. Gazd. szükségleti tárgyak. Eladó birtok. Sok millió nyeremény. A birka téli takarmányozása. Miként tarthatni jó étvágyban a hizó sertéseket. A dohánycsempészet megakadályozása. Megjelent. Eichinger Károly termési eredménye. A fák kérgének nyulak által való megrágása ellen. A mezőgazd. rendtartásról. Tőgygyulladások. Az árnyékszéktrágya. Szerkesztői üzenetek. Tagdijak nyugtatása.

Menet-rend.

Érvényes 1887. évi október hó 1-étől.

Budapest, Zimony, Belgrád.

Állomások	502. kol. expr	506. szem. v.	504. gyors v.	512. omn. v.
Budapest indulás	5.38	8.00	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.00*
„ indulás	8.59	514. vegy. v. 1.46	6.18*	508. szem. v. 6.15
Csantavér	—	2.29	—	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.07
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
O-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszács	—	5.06	—	8.34
Ujvidék (vendéglő)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	—	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatoknál az 512. számu vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közlekedik

Belgrád, Zimony, Budapest.

Állomások	501. express	503. gyors v.	513. vegy. v.	507. szem. v.
Belgrád indulás	2.34*	5.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Ujvidék „	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszács	—	—	10.30	8.35*
O-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
„ indulás	6.10	9.53	2.25	11.22*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közlekedő 513. sz. vonat Szabadkáig mint vegyes, onnét Budapestig mint személy vonat közlekedik, valamint az 507. sz. személy vonat Szabadkáról mint vegyes vonat közlekedik Budapest felé.

Szabadka-Baja.

Állomások	2512. vegy. v.	2502. szem. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Csikeria	6.32	3.20
Bács-Almás	7.18	3.52
Bikity Borsód	8.02	4.26
Baja érkezés	8.52	5.02

Baja-Szabadka.

Állomások	2501. szem. v.	2511. vegy. v.
Baja indulás	10.26	6.50*
Bikity Borsód	11.05	7.51*
Bács-Almás	11.45	8.47*
Csikeria	12.10	9.21*
Szabadka érkezés	12.40	10.00*

Szabadka-Eszék-Villány.

Állomások	812. vegy. v.	804. szem. v.	814 vegy. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.25*	2.10	6.40*
Tavankut	6.05	2.35	7.20*
Bajmok	6.33	2.55	7.49*
Nemes-Militics	7.24	3.25	8.42*
Zombor	8.05	3.47	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.40	4.08	10.02*
Szónta	9.02	4.22	10.24*
Gombos (vendéglő)	9.21	4.34	10.43*
Dálya	10.59	5.37	12.02*
Bród érkezés	—	—	4.04*
Eszék „	12.33	6.18	4.21*
Villány „	3.47	—	6.25*

Villány-Eszék-Szabadka.

Állomások	803. szem. v.	811. vegy. v.	815. vegy. v.
Villány indulás	—	1.08	9.20*
Eszék „	8.26	3.30	11.20*
Bród érkezés	—	10.34*	4.04*
			813. vegy. v.
Dálya indulás	9.15	5.04	3.38*
Gombos indulás	10.21	6.24*	5.08*
Szónta	10.36	6.46*	5.29*
Prigl. Szt.-Iván	10.51	7.09*	5.51*
Zombor	11.19	8.10*	6.53
Nemes-Militics	11.35	8.38*	7.21
Bajmok	12.12	9.37*	8.16
Tavankut	12.30	10.02*	8.40
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.19

A 803. sz. vonat csatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád, Baja és Szeged felé, 811. és 815. vonat csupán Budapest-felé.

Szabadka-Szeged

Állomások	712. vegy. v.	704. szem. v.	702. szem. v.
Szabadka indulás	5.35*	2.35	6.30*
Palics	5.54*	2.53	6.48*
Horgos	6.35	3.34	7.27*
Szeged érkezés	7.16	4.13	8.06*
N.-Várad érkezés	6.50*	—	—

Szeged-Szabadka.

Állomások	701. szem. v.	703. szem. v.	711. vegy. v.
N.-Várad indulás	—	—	9.26
Szeged indulás	8.00	11.44	8.50*
Horgos	8.40	12.25	9.36*
Palics	9.16	1.02	10.17*
Szabadkára érkezés	9.34	1.20	10.36*

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

NYILTTÉR.*)

Fekete selyem Faille Française, surah, satin merveilleux, satin luxor, atlasz, damaszt, ripsz és taféta 1 frt 10 krtól méterenkint egész 8 frt 85 krig szétküld egyes ruhákban s egész darabokban vámmentesen házhoz szállitva **Henneberg G.** selyemgyári raktára (cs. és kir. udv. szállító) **Zürich.** Minták póstafordulattal. Levelek 10 krral bérmentesithetők.

Egy budapesti első rangu legjobb hirnevü angol gépgyárczég **Zomborban,** tekintettel ezen város nagyobb környékére, képviseletet szándékszik felállitani. Ajánlatok X. Y. Z. jel alatt a „Zombor és Vidéke“ kiadó hivatalához kéretnek. 2—2

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Uj találmányok
szabadalmaztatnak
BENEDEK LAJOS és TÁRSAI
szabadalmi irodája által **Budapesten muzeum-körut 10. sz.** — A nagym. Ministerium által a **föltalálók bizalmába ajánlva.** 3—5

Magyar ipar.
A német-prónai posztó-gyár
részvény-társaság
ajánlja mindennemü saját gyártmányu a gyapjuszövő iparba vágó készitményeit, u. m. Legujabb divat-kelméket, posztó, tiffli, peruvien, doskin, trikó és különféle kabátszöveteket, kamgarn, loden, azur és halina-posztókat, kizárólagosan tiszta gyapjuból és valódi szinekben. Továbbá ágy- és lótakarókat, mindennemü pokróczokat stb.
Megrendelések a képviselőséghez intézendők következő czim alatt:
A német-prónai posztógyár
10—10 minta-raktára
Budapest, Muzeum-körut 10. szám.
Ugyanitt raktáron lévő áruinkat kicsinyben is gyári árakon árusitjuk.
Kivánatra mintákat bérmentve küldünk.
Magyar ipar.

Mely cigaretta-papir a legjobb?

Ezen, minden czigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés már a kétségtelenebb módon bebizonyult.
Nem üres reklám, hanem elsőrendü tudományos személyiségek által összehasonlitott vegyelemzések alapján a forgalomban előforduló jobb minőségü czigaretta-papirok között a
„Les derniéres Cartouches“
Braunstein Fréres gyárából.
PÁRIS,
65 Boulevard, Exelmans,
mint jóval könnyebb és legjobb czigarettapapir elismertetett. Mivel ez már többi közt dr. Pohl tanár által a bécsi vegytani egyetemen, dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegykisérleti állomás-főnöke által megállapitott 1887. julius hóban. Dr. Soyka Higienia-tanár által a prágai ném. egyetemen egészségügyi szempontból ujabb összehasonlitó vegyelemzést a lehető legfényesebb eredmény koronázta a mennyiben a „Les derniéres Cartouches“ czigarettapapir 28—74 %-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28—77 %-al kevesebb idegen alkatrészt tartalmaz, mint a többi vegyelemzett papir. — Valódi csak azon papir, melynek ettiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Fréres czéget viseli.
A gyár czigarettapapirjainak és czigarettahüvelyeinek nagybani elárusitása végett
BRAUNSTEIN FRÉRES
saját czége alatt Bécsben, II. ker. Negerlegasse 8. szám alatt raktárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb ilynemü czikket árusitó kereskedőknél. 1—50

Jó kereset!!!
Bizalmas személyeket keresünk törvényesen megengedett dij sorsjegyek eladásához. Magas jutalékot esetleg havi fizetést is adunk.
Fővárosi váltőüzlet
társaság 7—25
Adler és társa
BUDAPESTEN.

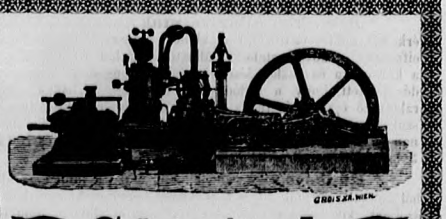

Gőzgépek
Duplex-Regenerator. Hock szabad.
Minden tüzelő-anyag használható. Kőszénfogyasztás kisebb telepeknél, egy kilogramm lóerőnként és óránként; nagyobb telepeknél még kevesebb, tehát nagyobb telepeknél 60-80 % tüzelő-anyagnak megtakaritása, azaz évenkint sok ezer forint, a mi mindenkinek a rendszer leirásából kiviláglik és miről minden reflectáns személyes megfigyelés által, malmoknál alkalmazásban lévő gépeken, meggyőződhetik. — Uj gépek előállitását és 3—12
létező telepek átépitését
a munkateljesités és tüzelő-anyag elhasználására különösen meghatározandó hosszabb tartamu jótállás mellett elvállalják
HOCK GYULA és Tsa, BÉCSBEN.
Képviselők a vidéken kerestetnek.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.